

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАН“

виносить: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
силкою 7 долярів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тижні 6 до-
лярів або 12 рублів; з висилкою
що суботу 5 долярів або 10 руб.
Поштове число по 10 сотині.

Телефон Редакції ч. 1484.

Кonto почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-сусільний дневник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милості і віри не возьмеш,
бо русне ми серце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

† Альойс Ґраф Еренталь.

(□) Австро-угорська монархія втратила із смертю Альоїза Ґрафа Ерентала знаменитого керманича заграницької політики, а дипломатичний світ одного з найспосібніших своїх представників. Занепавши перед трома роками на тяжку недугу, не покидав важкої і трудної праці, як звіщають навіть в останніх часах, привованій до постелі, займався великою живо і ревно сучасними дипломатичними справами; бож зіс він в політиці і на скрізь нею перенявся, а хоч смерть уже стояла над ним з косою, глядів з лицарською відзнакою в будчину і причуваючи свій недалекий конець, просив монарха о відставці, висловивши ненеречно при тім свій погляд, якою дорогою мала би іти дальша політика монархії і в чи руки годило би ся віддати її важку кермую.

Мало що більше, як п'ять літ з того часу, як пок. Ґраф Еренталь обняв кермо заграницької політики (бо в жовтні 1906. р.), а за той короткий час зумів здвигнути значне і повагу Австро-угорської монархії і надати її голосові в концерті європейських великих держав першорядної ваги. Не шумна і бундючна, ве голосна і галаслива була його політика, але поважна, рішуча і рівномірна, реальна і діяльна, зовсім в дусі монарха. А мимо сеї спокійної, але рішучої політики ім'я Ґрафа Ерентала було день в день в устах дипломатичного і політичного світу, єго сильна і послідовна воля доводила до наміреного висліду і успіху.

Обнявши кермо загран. політики, Ґраф Еренталь заняв самостійне і незалежне становище так, що не прахильні ему живла докорювали ему занадто холодними відносинами супроти союзної Німеччини. А хоч не був ворогом Росії і умів оцінити для монархії значне добрих взаємин із славянськими жилими, докорювано ему з другого боку занедбанім славянського світу. Тимчасом правда,

як звичайно, була по середині, а Ґраф Еренталь в памятній справі прилуки Босні й Герцеговини показав інезичайний талант дипломатичний; бо коли міністер Ізвольський в Парижі і в Лондоні умів настроїти політику на неприхильну нашій монархії нутру, коли Сербія і Чорногорія в сподіванні на російську поміч запалили воєнним духом, коли вибух війни європейської здавав ся неминучим, міністер Ґрафа Еренталь провадив керму австро-угорської політики в цій критичній хвилі з холодним розумом і розвагою, але з повною силою і рішучостю і міг з цілою певностю і з повним спокоєм забезпечити свого монарха, що він не буде. Правда, що ідучи за відомою римською пословицею, мир сей обезпечив значним вкладом на уоружені армії, однак сія небудь значні видатки ощадили монархія проливу крові і необчислим фінансових і господарських втрат і довершили прилуку двох важких країв.

Сею рішучою, діяльною, послідовною, хоч не шумною і бундючною політикою здобув Ґраф Еренталь для Австро-угорської монархії рішучий голос в концерті європейських держав і кермуюче становище в справах Балканського півострова.

Він став тоді осередком дипломатичної сучасності, до котрого зверталися європейські дипломати, бо без порозуміння з ним не могла рішати ся віяка політична справа. Рішуче, але послідовне і непохитне становище в справі прилуки Босні й Герцеговини стало певним доказом мирової політики Ґрафа Ерентала, як вірного дорадника свого монарха. Ґраф Еренталь вийшов витязем із сеї дипломатичної війни в часі прилуки Босні й Герцеговини, відзначений монархом за сеї графським достоїнством і нічого дивного, що сіяго побіда поліпшила певний настрій невдоводлення в Росії і Сербії так, що доперша після уступлення міністра Ізвольського і покликання на єго місце Сазонова навязали ся знову військові перервани дипломатичні взаємини між Австро-Угорщиною і Росією.

На становищі першого секційного шефа в міністерстві загр. справ під кермою Ґрафа Кальоніка, якого ученик і повірник а відтак під час довголітнього побуту в Петербурзі двома наворотами, мав Ґраф Еренталь нагоду основно обнімати ся в національними питаннями нашої і російської монархії і тому вельми ясно і бістро глядів він також на Українсько-руську справу і визначав ся основним єї розумінням, а се причинило ся також чимало до прояснення сеї справи в найвісіших кругах. Невідлічна недуга не дала ему всого довести до кінця, однак напрям і основа його політики ненеречно остануть і в будчині.

З ним сходить у могилу оден з найвизначніших і найспосібніших державників дипломатичного світу, съвідомий своїх заміг, доріг і мети.

З другого однак боку мимо визиваючого поступання італійських крайніх живел, котрі намагалися привезти своїх союзників до певних уступок, повело ся Ґраф Еренталью удержати і скріпити тридержавний союз якою найцевініше забороло європейського міра і тим способом зложити доказ своєї мирної політики.

Але так само не дав ся вивести з рівноваги Ґраф Еренталь визиваючим поступанням націоналістичних кругів російських і рішучою а послідовною політикою зумів довести Росію до пізнання потреби прямініших взаємин з Австро-угорською монархією, на що вказав недавній побит високого гостя російського у Відні. Коли наслідком прилуки Босні й Герцеговини розтрощилися взаємини з Росією, сирачина Ґрафа Еренталь, що в Петербурзі, де він сам давніми роками був представником Австро-угорської монархії, заявив місце сеого приятеля і повірника, Ґраф Леопольд Берхтолльд, обізначеній найменше із єго гадками її намірами і сей нині унаслідує по єго керму Австро-угор. загран. політики.

На становищі першого секційного шефа в міністерстві загр. справ під кермою Ґрафа Кальоніка, якого ученик і повірник а відтак під час довголітнього побуту в Петербурзі двома наворотами, мав Ґраф Еренталь нагоду основно обнімати ся в національними питаннями нашої і російської монархії і тому вельми ясно і бістро глядів він також на Українсько-руську справу і визначав ся основним єї розумінням, а се причинило ся також чимало до прояснення сеї справи в найвісіших кругах. Невідлічна недуга не дала ему всого довести до кінця, однак напрям і основа його політики ненеречно остануть і в будчині.

З ним сходить у могилу оден з найвизначніших і найспосібніших державників дипломатичного світу, съвідомий своїх заміг, доріг і мети.

Виходить у Львові що дні крім неділі і руских съняті о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслан“ при ул. Хмельовського ч. 15, II. поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертається лише на попередні застороги.

Реклама лише неопечатана вільно від пошти. — Оповістки звичайно приймаються ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і привагі донесення по 30 сот. від стрічки

Духовенство а „Діло“.

Знеп. 400 съвящеників (як начислили народ. демокр. часописи) зібраних на довірочних зборах 7. грудня м. р. запротестувало ніби проти преси нар. демократичного сторонництва і, як висловлено в резолюції, виказало жадане „на адресу управи нації дем. сторонництва, щоби в пресі того сторонництва не постаряли ся на будуче виступи проти засадничих правд християнської віри (чому не католицкої?) — а які так діймаючи вражали католици релігійні почуття“. А треба додати, що сі збори в I-ї революції похвалили себе і сконститували, „що руський клір в Галичині розвивав протягом послидного століття інтензивну діяльність серед руського народу не лише на полі церковні..“, ще й признали собі, що „праця в сім напрямів відповідає духови кат. церкви“. Найважливішою своєю задачею уважали збори „зазважати своїх собратів, щоби не дали заманити себе до акції членів Християнсько-сусільного Союзу“.

Не моя ціль промовляти тут за християнським Союзом, який стоїть на тім самім грунті, що й національ-дем. партія, єго становище в справі виборчої реформи те саме, що і „Нар. комітету“, лише, що Союз звернув право на інтензивну працю над піднесенем духа релігійного і морального в нашій сусільності. (Збори 400 съвящеників, завзяті противники „Християнсько-сусільного Союзу“, наїві забули в своїй резолюції додати, щоби преса єго сторонництва ве виступала не тільки проти віри, але і проти моральності, а се треба було конечно, як показе ся низине!)

Приватно запевняв о. посол Онішкевич і о. крил. Войнаровський, що в редакції „Діла“ виступила зміна і що они мають на ювіль, що ви будете не було напасті ані на віру ані на Преосв. Епископа Хомишина, ну і виходило з того, що і против моралі не виступить „Діло“. „Діло“

Отець Петро.

Новела Казимира Тетмаєра.

(Конець).

Отець Петро помовчав хвилину, а потім знову почав говорити:

— Відсуньте, пане органісто, сю піділів. Нехай увійде як найбільше запаху з поля. Там, як там... може бути, коли Бог ласкав, і прегарне сусітство і ангельські співі і райські запахи можуть бути і всякі чудеса, але таки не буде клоунів піль, не буде того запаху з моого царохильного огорода... Вічність довга, але і п'ятьдесят літ також песь не перескочить... Ті молоді вязи скаже підперти і грушки на зиму нехай добре обвінчуть соломою... Го! го! Такого запаху не буде... Моспане Дзенгелевський, я був у Святій Землі і в Арабії і в італіанських оранжеріях, а такого запаху, як давніше у мене в Залахах, а потім тут в Клоницях, нігде не було, пане Дзенгелевський!

— Служу отцю каноніку.

— Чи вже місяць зійшов?

— Ніби.

— Ясний? Бо мені зле оглядається в тамту сторону.

— Ясний.

— То слава Богу. Я не хотів би у слоту умирати.

— Уу, що отець канонік...

— Тако, пане Дзенгелевський, органісто, тако. Місяць посвітить душі, піде ясним го-

сти-цем. Тай добре, коли з ганку. То майже так, як би з поля. У нас в роді мало хто або виросте і не піде і съєт. У мене було вмириав у ліжку. У полі згасали. Добре, що не стало їх, бо хто знає, що з ними було би,

— так, як з іншими. Котови на човен здалося шляхотство без шляхотності в душі. Так, пане Дзенгелевський.

— Слухаю отця каноніка.

— Уберете мене в нову сутану, ту на шовковій підшевці, перевяжете шовковим поясом, запнете золотою шпилькою в Корабом, вичистите нові чоботи, кановіцькі ланцуз на шию, мої війкові ордери на груди. Сигніти лишите на пальці, нехай іде зі мною... Обсиплете мене квітками, багато материнки, бо пахне, нарциси в головах. І шаблю мою, пане Дзенгелевський, зломати, бо я остатній з роду... чогох ви гучите, пане Дзенгелевський?

— У-у-у... бо отець канонік тілько серде міє крають...

— Або знаєте що, пане Дзенгелевський, шкода ломати шаблю; красше вложіть мені пі тихо так, щоби отець вікарій не бачив, під сутану у фалди. В руках хрест, ніби я лише съвященик, але там під боком, шабля... Чуєте, як з моого города пахне, пане органісто?

— Чу-чу-чу... отче каноніку добродію...

— Завіщане є там в бюрку. Все в порядку. А ви, пане Дзенгелевський, аби мені квітки у вазонах підливали і города стерегла! Нічого не продавати, нічого не виганяти. На все лишаю гроши. На дідів і баби, на сироти і каліки, на звіринець, на Мартина і Заграя.

Все має бути так, як було, поки не вимре, одно серце для цілого сусітва. Зернатко без матери так само гідне милосердя, як і мала дитина. Бог усе створяв, усе любить і про все памятає. Пане Дзенгелевський!

— Що прикажуть отець канонік?

— Булані коні післати панові Стремському до Тополиці, Бороні Боже, не продавати! Він ім даст ласкавий хліб, бо ними їздив остатній Залавоський. Мій дід пані Брониславі Стремському, підливши собі трохи, вистрілив з руки срібний імбрічок, а потім упав

зробили отці Собора з 7. грудня велику честь. Єго шеф, др. Кушнір, був припущений до всіх інтимних речей на зборах, бо сидів навіть в першім ряді, хоч не допущено не лише до голосу, але навіть виключено з салі деяких священиків, котрі хотіли виступити з острійшою критикою против „Діла“ і „Нар. Комітету“. І ся нетерпимість і засліплене таіоріс і на жаль sanioris partis 400, наколи маємо на увазі вік і представника капітули (на чолі з о. крил. Войнаровським), хоч як они старали ся приподобати і Нар. комітетові і своїй пресі — пімстила ся на вій тяжко. Шеф „Діла“ приїхавши аж з Відня, коли почув і побачив сей Собор 400 священиків, коли пе реконав ся, що у них о много вище стоить справа національна як справа віри, що спра-ва віри у них що й но на другім пляні, напи-сав зараз в слідуючім числі 273 „Діла“ з 9. грудня 1911 ось що:

бота сих священиків — дилетантска і ша-
блонова. Дилетантска, бо ні звідки їм бул
придбати собі потрібну скількість і якість ф-
хових відомостей про форми й методи пре-
світньої і економічної роботи на селі. Ша-
блонова — бо примітивним і безплодним ша-
блоном являється та наша просвітна пре-
ця, яка йде прим. з „Просвіти“ і яка виче-
пует ся внесенем статута читальні, уладжене-
загальних зборів і спорадичними, недільними
„гостинами“ в читальні. Що річи сі роблят-
ся в селі цілком інакше, — звідки се ма-
знати наш сільський парох чи сотрудник? Я
нашій сільській, так і духовній інтелігенції
одного передовсім бракує: освіти. З осіб
що до духовної інтелігенції то культурна
вартість стоить — у відворотній пропорції
тих претенсій до національного проводу, які
ми вона надихана“.

„Кожде наше село має свого съяще-
ника, кождий сільський съященик має змогу
стати обновителем своєго села стати нацио-
нальним „амбасадором“ у найдальших
кутках нашої країни“. І дійсно так оно є —
съященик приневолений бути на селі всім,
вести і політику і просвіту бути банкіром —
часто з великою стратою сущого свого обо-
в'язку, занедбуючи церкву, сповідь, бо зви-
чайно, де великий патрист-съященик, де ві-
чевий бесідник - референт, там в парохії не-
лад, піяцтво, хрунство, люди не уміють спо-
відати ся — і взагалі жите релігійне занед-
бане. Такий патріот звичайно не має часу на
сповідь людей, бо все їде десь з рефератом,
занедбуючи церкву і вірних. Се на жаль є
проявою у великої частини наших съящени-
ків-патріотів — а овочем тога є упадок релі-
гійного життя у нашого селянства або бодай
рівнодушність для віри і Церкви, звідси у ве-
ликій мірі зрост радикалізму і схизмофільства
навіть в українських селах.

вірність партії народно-демократичній. Буд-
те собі і ученими і діяльними і заслужені-
ми — більше як 10 д-рів Кушнірів, все в
съященики з села і вам з осібна бракув ін-
телігенції, бо так пише за зеленим столиком
съвіжий д-р!

Мимоволі пхають ся на гадку слов
польської приповідки: *służ komu wiernie...*
єї закінченем. Ось маєте Отці відплату за
результат, в котрій констатуєте: „що біль-
шість съвітської інтелігенції національно-
демократичного сторонництва в дносить ся при-
хильно до Церкви і духовенства“!!! Красна
прихильність, коли зараз на другий день п-
зборах духовенства написав таке новий ре-
дактор „Діла“, по котрім сподівали ся щось
мудрійшого, як від Назарука і Лозинського.
(Дальше буде).

Пишучий сі стрічки єсть добрим патриотом, любить свій народ і працює для него по своїй змозі та є за просвітитою патріотичною свого народу і не робить нікому з оо. патріотів закиду із праці патріотичної, бо держиться засяди, що *et hoc faciendum et illud non omittendum*, — але перше повинно бути *hoc*, а другим *illud* — тоді і патріотизм наш принесе красні успіхи.

Отці патріоти мусіли почути від молодика-редактора глумливе слово „амбасадор“ — і то священики-ветерани в народній службі священики повні досвіду, розваги, практики житя, в додатку священики рускі, котрим тілько колод кидають під ноги і політичні власти і радикали і соціялісти і свої вігілісті — (що в щось вірять але в нічім сеї віри не практикують). Се говорить чоловік, що хиба не знає відносин руского священика, Дальше говорить сей панок ще яснійше. „Ро-

а таки чогось страшно... Боже будь милостив мені грішному... *Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa...* А їй кров є на моїй душі..

Похилив ще низше голову на груди і мовчав хвилину, але нагло підніс її і сильним голосом промовив:

— Пане Денгелевский, як відспівають
Reqiescat in pace. кажи гукнути зі всіх паро-
хіяльних моздірів... Памятаю у березині ле-
тить на мене драконський офіцір, а я як
хлясну его! Але то було в добрій справі, па-
не Денгелевский... Поправ но кнотик у лям-
пальї перед Матерю Божою. Так

Потім отець Петро примкнув по-
віки і почав дрімати, але органісті здавало
ся, що голова дідуся хилить ся щораз низше
і що він віддахє щораз слабше і слабше.
Тягло ся се якийсь час, аж пан Дзен'гелев-
ский занепокоїв ся і мав уже встати, щоби
прикладати панну Цапиківну, коли годинник
ударив два рази на пів до десятої і в дверях,
що вели з сіній до ганку, показав ся малий
Гнатко Знайда в сороччині і полотняних
штанцях. Підійшов до Фотеля отця Петра,
потягнув его легенку за рясу і відозвав ся:

— Єгомость! Ходіть! Пані господина казали сказати і просили, щоби єгомость ішли спати. Ходіть, дайте руку! Помаленьки, босьте старі. Єгомость!

Отець Петро уже не рушився авії не відповів. Тоді Гнатко підніс очі на органісту

— Пане органісто! чи єгомостъ умерли? —

НОВИНКИ.

— Календар. Ві второк: руско-кат.: Партеній
еп.; римо-кат.: Льва папи — В середу: руско-
кат.: Теодора ; римо-кат.: Середа поп.

— † **Бл. п. гр. Альбізий Еренталь** уродився
дня 27. вересня 1854. року. Правничі студії
покінчив в Празі і в Боні, почім посвятивши
ся дипломатичній кариєрі. Іго першою по-
садою в дипломатичній службі було стано-
вище тимчасового аташе в австро-угорській
амбасаді в Парижі в році 1877, звідки сліду-
ючого року перенесено его до Петербурга.
В році 1882 іменовано гр. Еренталя секрета-
ром в міністерстві загр. справ у Відні, почім
в р. 1884. повернув він як легаційний радник
до Петербурга, де був діяльний цілий ряд літ.
В 1894. році одержав достоїнство надзвичай-
ного посла і уповновласненого міністра; в ро-
ку 1895. став послом в Букарешті, де пере-
бував однак лише 4 роки. В р. 1899. імено-
вано гр. Еренталя амбасадором в Петербурзі
а в році 1906. міністром заграницьких справ
по уступленю гр. Голуховского.

Гр. Еренталь був оженений (1902 року) з гр. П. Шехенії і полішає 3 дітей: 2 дівчинки в віці 8 і 3 літ і 5 літного хлопчика.

— **Новоіменований міністер загорянчих справ** гр. **Леопольд Берхтолльд**, уродив ся дня 18. цьвітня 1863. року у Відні. Зачав державну службу як концептовий практикант в намісництві в Берні, почім приділено его в 1893. році до служби в міністерстві загорянчих справ. По зложеню дипломатичного іспиту іменовано его в 1894. році аташе при австро-угорській амбасаді в Парижі; в році 1899. став легаційним радником в Лондоні. В році 1903. перенесений дц Петербурга, переходить 1905. році в стан розпорядимости. В р. 1906. іменований надзвичайним послом і у поєновласненим міністром стає амбасадором в Петербурзі. На сім становища оставав гр. Берхтолльд до 25. марта 1911. року, в котрім то році був звільнений зі служби. Новий міністер загран. справ в угорським підданим, однак має в Австро-Угорщині величезні добра. Є він ділним планом мадьярської палати, великом

дичним членом мадярської палати вельмож. Гр. Берхтолд є оженений з гр. Надь Каролі, дочкою б. австро-угорського амбасадора в Лондоні.

— з театру. Побут нашого театру у Львові вже наклонюється до кінця. В середу 21. с. м. виставить театр Шіллеровську драму „Вільгельм Тель“ — в перекладі Б. Грінченка, в четвер буде повторена знаменита фарса Геніхена і Вебера „20 днів тюрми“, котра відзначається здоровим дотепом та зручно обдуманими сенсаціями, в п'ятницю появиться на сцені третій раз в трохи змінений формі трагедія козацкої України В. Пачовського „Сонце Руїни“, до котрої музику зладив наш композитор др. Ст. Людкевич; — в суботу появиться в друге у Львові опера Д. Січинського „Роксоляна“, котра за першим разом здобула собі загальне признання. — В неділю, як звичайно, дві вистави. Білети на всі представлення продають від тепер книгарня тов. ім. Шевченка (ринок ч. 10).

— 30-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ М Заньковецької. Вчера-шної неділі опровергнуто в театрі „Ермітаж“ в Москві ювілей 30 літньої сценічної діяльності нашої славної звісної артистки Марії Заньковецької.

— Костюмові вечерниці в „Народнім Домі“ відбулися в суботу при участі 80 пар. Багато пань прибуло в балевих сукнях, а крім цього яких 30 пань в костюмах і масках. Призначено дві премії: китицю рож панні Попелівній за віночок на голові, освітчений електричними лампами і фляшку шампана п. Ост. Вахнянинові за знамениту карикатуру гімназіяльного ученика VII. класи з породи „гогів“. Єго шапка була висока на 60 сантиметрів, дашок на 20 сантим., а пантальони камашового крою в долі вибликували сенсацію. Розуміється, що блузка на плечах була підгинута, щоби кождий видець міг обсервувати шовкову підшивку. П. Вахнянин здобув серед масок рекорд. Шкода, що студенти-гоги не мали нагоди приїхати до карикатурі своїх

нераз дивовижних одностроїв. Найкрасшим був костюм іспанської танцерки (п-а Лопатинська), який звертав загальну увагу. Крім сего подобалися костюм Голяндки (пані Бережницка), гузарска блюза (п-на Гузарівна), костюм пані Сабатової. Дуже гарні були костюми цигана (п. Скоморовский) і циганки (панночки невідомого мені прізвища). Крім сего були в салі

Туркинї, наші народні костюми, всякого рода доміна, а з мужчин генерали з часів Наполеона, та інші достойники. Сильно був репрезентований „Личаків“, який поводився може за свободіно, так що хвилями перемінялися вечерниці на... маскараду. Своєю дорогою типи личаківських „батярів“ були незрівнані. Звертали увагу також три мужчини перебрані в жіночу одежду. Весела забава протягнула ся до шестої години рано.

— Питомці рускої ремісничої бурси у Львові попри цілоденну роботу в робітнях у майстрів приготовились вечерами до аматорської вистави і дали в неділю представлене, яке складалося з двох штук а то: „Тимко капраль“ і „Іцко сват“. Із своїх роль вивязалися питомці доволі удачно, коли зважимо, що ся молодіж зайнята працею, має дуже мало часу на приготування. Видці, які прибули на представлене, були се майже виключно ученики ремісників. Натомісъ не було майже нікого із старших майстрів, ремісників та з інтелігенції, яка би додала духа і охоти питомцям бурси до інтелектуальної праці. З нагоди побуту в бурсовім будинку насунулись мені деякі гадки, котрі належалоб взяти під розвагу Виділу Товариства „Реміснича бурса“ а то: Будинок бурси є рішучо за малий і не має доброго розкладу. Виділ повинен подбагти, щоби розширити будинок, домурюючи перший поверх, і довести до сего будинку бічне крило, в якім могла би змістити ся більша комната на спальню для питомців та комната на столярский варстат токарню і слюсарский варстат. Вправді на се потреба фондів, але ми віримо, що суспільність, яка дає так богато на ріжні добродійні ціли, не відмовить і для сеї ціли хоч малої лепти. Особливо повинні прийти з помочкою наші ремісники майстри яким бурса стане одинокою потребою, коли власти скочать строгіше примінитись до промислового закону, який не дозволяє тримати термінаторів по робітнях.

зволяє тримати термінаторів по роботах.

Хто не має спромоги дати хлопцеві висшого образовання (особливо наші селяни і маломіщани), а хлоцець скінчив вже 14 літ та народну або виділову школу, нехай постарається для него о робітничу книжку, освідчення шкільне та метрику. Се все нехай вишле за адресу: „Руска Бурса ремісничо-промислова“ у Львові ул. Руска 20. Тут вистарачують ся для хлопця о місце до

— Тут вистараютъ ся для хлопця о місце до науки ремесла поза межами Галичини у Відні. Там приймають хлопців на чотиролітній навчанії безплатно і дають одяг та удержане з віймкою слюсарства, де треба доплачувати.

— З бразилійської Руси. Одинока тепер руска часопись в Бразилії „Місіонар в Бразилії“, видавана раз в місяць оо. Василиянами в Прудентополіс (редактором є о. Рафаїл Криницький, Ч. св. В. В.), побільшила від Нового року свій обсяг і крім чисто релігійних справ подає також описи із східного життя-бутия наших переселенців. Часопись редакторана добре і заслугує на то, щоби нею зацікавилися також галицькі читачі. Річна передплата виносить 4 К. Адреса: „Missionar“ Prudentopolis, Paraná, Brazil.

„Mic. в Браз.“ доносить, що під сю пору зорганізованих руско-католицьких парохій в Бразилійській Парані є 5, с. є в Prudentopolis, Itayopolis, Ivahy, Marechal Mallet і Antonio Olintho. Руско-католицьких священиків, що працюють над бразилійськими Русинами є 8, а се 4 оо. Василияни і 4 съвітскі священики. ОО. Василияни займають парохії в Прудентополіс і в Ітайополіс. В Прудентополіс, Ітайополіс і Марешаль Маллет працює по 2 священиків, на інших кольоніях по одному. І так в Прудентополіс працюють о. Маркіян Шкирпан, ігумен, і о. Рафаїл Криницький. В Ітайополіс о. Климентій Бжуховський, ігумен і о. Авксентій Титла, в Марешаль Маллет о. Михайло Бerezюк і о. Петро Процьків, в Антонью Олінто о. Іван Михальчук, а в Іваї о. Петро Осіньчук. Всіх руско-католицьких церков в Парані є 22. Треба зазначити, що дві церкви, в яких перед 4 роками працювали руско-католицькі священики, нині на жаль і сүм, перейшли они під владу священика некатолицького — независимого Павла Петрицького. Ті церкви се на кольої Ріо Кляро, на вісиналі II. і на кольої V.

— Спростованє. Від о. Волод. Давидовича одержуємо отсє спростованє дописи з Пере-мішлян повтореної нами в ч. 28. за Krywe-гом Iwowskим: Неправдою єсть, щоби під-писаній мав коли в часі Служби Божої виго-лосити проповідь на тему близкого кінця па-новання Австроїї у східній Галичині і недале-

кого освободження Руси з неволі царем, і ніколи ані в церкві ані поза церквою висше подані сенчені не проповідували. Остаю з поченім — о. Володимир Даєдович, настоятель прихода Глібовичі съвірські.

— Ювілей польського поета. Нині, субото 19. с. м. обходить польська суспільність соту річницю уродин одного з трійки польських геніїв поезії, річницю поета-фільософа Жигмі Красінського. З сею нагоди заповідено Богослужіння і цілий ряд торжественних обходів в виді відчутів і т. д. Шкільна молодіжь всіх шкіл, звільнена в сей день розпорядком красової Ради шк. від науки, возьме участь у сих торжествах.

— О утечі М. Січинського. Як ми вже згадали, переслухано протягом дальнішої розправи І. Тарнавського, що був дозорцем вже $2\frac{1}{2}$ року перед утечію Січинського. Зізнає, що відповідав Січинському до столярських варстватів і до церкви і замікав в келії. Розказує довго, що відбував критичної ночі службу, однак не вияснило, чому брама карного заведення о пів до 10. вечера була ще отворена; твердить, що не бачив нікого, щоби виходив. Про втечу дізнатися аж на другий день, в який спосіб, не подає. Не признає ся до дружби з Нулою. Твердить, що критичної ночі не бачив зовсім урядника, контролюючого келії. Із зізнань Тарнавського виходить, що ціла служба відбувалася неправильно.

По сім зізнань К. Маляж, що служить від 29 літ. Критичної ночі сповідав службу від 7. год. вечером і нічого не замітив, тим більше, що підчинені дозорці впевнили єго, що все в порядку. На се, що Та навський мимо служби пішов до дому, дивився через пальці.

Тарнавський перечить сему і заявляє, що коли був бачив Січинського, що утікає з тюрми, був біля їхніх шаблею посік, бо в страшним „Dienstman-on“.

Слідуючий обж. А. Цесліків, що повніть 26 літ службу, не почував ся до вини. Мав бачити через „візитирку“ манекіна на ліжку Січинського і думав, що се Січинський. З Січинським ніколи не зносин ся, а се, що Січинський хвалив єго, пояснює тим, що ніколи не доскулював єму, як се буває відношенно до вязнів. Хоч старав ся представити себе в як найліпшій съвітлі, кваліфікаційні єго документи виказують, що був 6 разів дисциплінарно каравай.

Обж. І. Котюшко рівноож не почував ся до вини і заявляє, що із портикерки не бачив нікого, крім Тарнавського, який ходив в ночі.

Ряд съвідків розпочав директор Кальовс, якого заприсяжено. Що до обходження із Січинським заслонює ся урядовою тайною. Провірював лише кореспонденцію Січинського. Про дозорців для Січинського мав давати інспектор тюремної сторожі. Про зносини Січинського з дозорцями нічого не знова. Всім дозорцям, крім Котюшка виставляє відемні съвідоцтва. Съвідок в пересвідчений, що Січинський міг втечі лише при помочі дозорців; утечі через мур належить уважати виключеною. Від повнення іспекційної служби був звільнений своєю владою. Часу утечі не може точно відзначити.

Другий съвідок, інспектор сторожі В. Дзюбінський, заприсяжений зізнає, що шафка, де переховувано ключі від келій, була відчинена, бо десь згубив ся ключ. Не дороблено іншого ключа, бо на інспекцію мають вступити лише дозорці, а до них як заприсяжених съвідок мусіть мати довіру.

Зізнання сего съвідка виставляють сумне съвідоцтво урядованню в станіславівськім карнім заведенню. Січинський повідив ся беззоданно, за те обжалованім виставляє погане съвідоцтво. Дозорець Маляж звітував єму, що все в порядку, а також съвідок мав таке пересвідчене, візитуючи о 5 год. рано келію, бо манекіна взяв за Січинського.

Капраль 58. п. п. М. Кноль, що був критичної ночі комендантам військової сторожі, рапортував так як Маляж, що все в порядку.

Съвід. А. Розенкранц, рядовий 58 п. п., що стояв тоді на постерунку, заприсяжений зізнає, що близько 10. год. вночі переходив біля него Тарнавський, а пізніше молодий до зореца бльоздин! Зізнання сего съвідка велими баламутні і суперечні, що він пояснює свою хороброю.

Інші жовніри Тимко Кузенін і Гринь Тимчук зізнають, що бачили Тарнавського пізноночі з червоною ліхтарнею, чому передається Тарнавський; жовніри Й. Гірняк і Магас

їкий служить тепер в Кастельнові (в Дальніматії) нічого нового не зінали.

Тепер виявив на жадані прокураторії, яка звільнила єго від береження урядової тайни, дир. Кальовс, що одержав довірочне поручене, щоби пильно глядів за Січинським і обходив ся з ним як з іншими вязнями, щоби глядів, чи не готовить ся утеча Січинського. Січинський не мав наслідком того віяних полекш.

Потім переслухано дозорцю І. Стипу. Стипа прійшов до келії о 6 год. рано по Хомина, щоби виніс „кіbel“. Лямши вже були погашені, тож не бачив, чи на ліжку Січинського був манекін, чи він сам. Коля прійшов о 7. год. і побачив, що нема Січинського, запитав про него Хомина, який однаке не вмів на се відповісти.

Стипа побачив фляшку від вина. Хомин запитаний сказав, що вино приніс вечером Січинський.

Вязень Хомин, із яким відбував кару Січинський, розказує, що Січинський був дуже супокійний і читав богато книжок. Критичної ночі випав вино від Січинського і се єго заморочило. Тямить, що коли засипляв, читав Січинський книжку. Вночі чув, що хтось вийшов до келії і сказав до Січинського: ходіть скоріше, почім Січинський вийшов. Більше нічого не тямить.

Слідчий судия радник Данкер мав вражене, що Хомин і інші вязні знають богато більше, але не хотять нічого зізнавати зі страху перед дозорцями і іншими вязнями, що загрозили смерти Хоминові, наколи бін за богато сказав.

Замітне, що жінка Нуди, яка найбільше прискаржилася мужа в слідстві, тепер заявила, що не буде зізнавати.

Інші съвідки рівноож нічого нового не зізнали.

Загалом — ніхто нічого не бачив, не чув і не знає.

Засуд порішить ся нині.

— Як скінчився ся страйк учеників в Коломиї? Як ми вже писали, в коломийській польській гімназії вибух в VII. і VIII. кл. страйк учеників проти проф. Щоцького за строгу класифікацію. Завзяте страйкарів дійшло було до вершка, бо про страйк оголошено було навіть афшами на мурах ліста. Страйк скінчився з великою парадою. На прослуху депутати родичів учеників приїхав зі Львова кр. інспектор шк. радник Левицький і в неділю привів на послухання членів комітету родичів. Уложено притім, то ві второк рано відпоручники ввідуть страйкуючі молодіж до класів і перевірятимуть директора і професорів, а за то всі ученики розвязаних клас будуть приняті без нових вписів. Ві второк рано о 6 год. пів до 8-ої ученики розвязаних клас зібралися перед гімназією під проводом членів комітету родичів: радн. двора Лисяка, надрадн. Біра, радн. Дрогомирецького, адв. Гачевського, адв. Ціпсера і капітана Юнгфрау. Зі сторони шкільних властей явилися в съвіточних стоянках інспектор Левицький, директор Скупневич і кільканадцять професорів. Іменем молодіжі промовив коротко адв. Гачевський, передпрошуючи кр. Раду шк. на руки інспектора, директора гімназії на руки дир. Скупневича, а вікінги дотичного професора Щоцького за вібрік нерозважної а зачальної молодіжі; потім подякував шкільним властям за лагідну, правдиво батьківську полегоду страйку, висловив честь дирекції і професорському зборові, вікінги перевіршив проф. Щоцького за відсутністю, що молодіж не мала наміру єго обидити. У відповідь промовив інсп. Левицький і піддав до відома, що страйкарів покарано лише наганкою.

— Мундант-обманець. Перед тутешнім карним трибуналом відбула ся оноді нова розправа проти братів Еміля і Тадея Гучковських, обжалованих о злочин обманьства з §§. 197. 200 і 201. к. з. Головний обжалованій — як вже ми згадували — був писарем у тут. адвоката д-ра Бельського, а здобувши собі у свого шефа велике довіре, уживав єго до всіх споневірені на шкоду свого мецената. Ем. Гучковський переводив іменем д-ра Бельського всілякі екзекуції, а гроші задержував звичайно при собі, предкладаючи з дотичної екзекуції видуманий звіт. Крім сего в багатьох випадках відбирає за свого шефа гроші з почти і фальшивав єго підписи. До помочі в такій роботі уживав Ем. Г. свого брата Тадея, який однак сповідав поручення брата в найліпшій думці, не знаючи нічого про обманчі операції брата. Ся розправа бу-

ла вже два рази відкладана, раз з причини неявлення одного з найголовніших съвідків д-ра Гурніцького, концепція пошкодовано адвоката, другий раз в наслідок невдалого самоубийчого замаху Ем. Гучковського під час розправи.

Оноді покінчилася остаточно ся нечиста справа. О год. 9:30 вечором видав трибунал присуд, яким висуджено Ем. Гучковського на 3 місяці тяжкої вязниці, а Тадея увільнив, виходячи з сего, що робив в добрій вірі і що зі споневірені брати не мав віякої матеріальної користі.

Оповістки.

— Репертуар руского театру у Львові. (Салі „Гвозді“, ул. Францішканська 7. Початок о год. 7. вечором).

Нині в понеділок третій раз: „Циганська любов“.

В середу дня 21. лютня „Вільгельм Тель“ драма в 5 діях а 10 відслонах Ф. Шиллера.

В четвер дні 22. лютня третій раз: „Сонце Руйн“ драма козацької України в 5 діях В. Пачковського.

В п'ятницю дня 23. лютня „Брехня“ штука в 3 діях В. Винниченка.

В суботу дня 24. лютня другий раз: „Роксолана“ опера в 3 діях з прольгом Д. Січинського.

Телеграми

з дня 19. лютня.

Відень. Міністер гр. Еренталь помер в суботу вночі.

Відень. (ТКБ). Мощі гр. Еренталія вложено нині в великий салі міністерства загран. справ на катафальку. Ві второк перенесуть їх до церкви св. Михаїла, там відбудеться торжество покроплення мощів, почім удасться ся кондукт на зелінничий дворець. Вложені мощів на вічний супочинок відбудеться в Доксан (в Чехах) в родинній гробниці.

Відень. (ТКБ). Як до міністерства загран. справ, так також до рідні гр. Еренталія написло вчера множество кондолянцій з цілого світу. Майже всі володарі і начальники держав надіслали депеші.

Похорон відбудеться на приказ цісаря в великої виставкою після окремого церемоніалу.

Відень. (ТКБ). Генеральний адютант гр. Паар прибув до гр. Еренталевої і подав їй відмінне письмо монарха, уложене в дуже сердечних словах.

Від німецького цісара наспіла телеграма, зредагована в дуже теплих словах. Незвичайно сердечну телеграму надіслав румунський король.

Предсідник міністрів гр. Штирк зложив особисто в міністерстві заграницьких справ спочування, зладив до сеї міністерстві кондолянційне письмо іменем кабінета і переслав гр. Еренталеві кондолянцію.

Рим. (ТКБ). 1. а вістку про смерть гр. Еренталія надіслав Св. Отець, папа римський, до цісаря Франц Йосифа телеграму з висказаними глибокого жалю по причині смерти визначного мужа стану, що в такою болючою стратою.

Кардинал Merry de Vall надіслав австро-угорському правительству кондолянцію за посередництвом австро-угорського амбасадора при Ватикані.

Будапешт. (ТКБ). Нинішнє засідане угорського сойму буде посвячене пошануванню пам'яті гр. Еренталія. Промовлять голови поодиноких сторонництв, після чого буде засідане замкнене.

Рим. (ТКБ). До Аг. Стефаньо доносять з Триполіса, що ген. Канева обняв знова пропід над італійською армією. Загальне положене не змінило ся.

Рим. (ТКБ). Прем'єр Джолітті поручив телеграфично італійському амбасадору кн. Аварії у Відні висказати австро-угорському правительству і родині гр. Еренталія найглубше співчуття; в тій депеші називає помершого вірним і лояльним приятелем італійського народу.

Маркіз Сан Джюліано телеграфував до шефа секції Міллера, що в єго серці остане зауважені згадка про визначну особу помершого міністра, котрого діяльність видала такі баженні овочі. З дні на день сердечайши і тісніші відносини — в слова депеші — ме жи обома краями будуть на дальше щораз

більше затіснювати ся і крішпнати, згадка про мужа, котрый так дуже причинив ся до сего благородного діла, буде шанована по всі часи. Міністер просить на конець шефа секції, щоби рогині і всім, що оплакують гр. Ерентала, висказав кондолянцію італійського правительства і всего італійського народу.

Берлін. (ТКБ). Дотеперішнім звичасм кожда нова президія німецького парляменту виготовляла прослухані відповіді на відповідь у цісаря, котрого на самперед сповіщувано письменно про склад президії; цісар уділяв послухані, які в

НАУКОВИЙ ФЕЙЛЕСТОН.

Др. Володимир Геринович.

Нариси до землемісії угорської України.

(Даліше).

Гори Браніска богаті також і в мінеральній жерелі, які для лічництва мають велике значення. Бути тут жерела сірчані і квасні. Повстають они в сей спосіб, що вода під землею переходить скрізь поклади ріжких мінералів, які розпускаються в воді та з нею випливають. До знаних лічничих місцевостей в горах Браніска належать слідуючі оселі: Бардіїв, Любовна, Ліпоч і Любіця.

Місцевості ті славляться своїми жерелами не лише на угорську країну, але і на краї посторонні.

Під зглядом висоти занимають гори Браніска рівнорядове місце з іншими горами угорської України. Найвищим верхом, який тут находитися, є Ігла, висока на 1284 метрів; з інших, вправді менших верхів заслугують на увагу Кадовб 937 м, Скопова 1228 м, Ріпинсько 1250 м, Губиця 1131 м, та Чорна Гора 1038 метрів.

Слідуючою громадою гірською із якої лише частина належить до української етнографічної області, є гнилецьке пасмо.

Лежить оно, як сказано, даліше на південне від ріки Горнаду, а сягає аж по ріку Сайдо до півдня. Пасмо це має вид трикутника, якого острій кінець доходить аж по низькі гори татарські. Пасмо це дістало назву від річки Гнилця, яка перетинає її свою долиною і ділить ціле пасмо на дві часті. Ядро гнилецького пасма, подібно як і ядро громади гори Браніска, складається із старих скель, а саме гранітів, гнейсів та кристалічних лупаків. Зверху є се пасмо і то не усюди покриті скелями молодшими, осадовими, а саме вапняковими.

Задля того що гір зверхній вигляд не має такого живого характеру як приміром наші Карпати. Долини рік в горішніх їх бігу, є дики та густо-часто береги їх сивітять наготовою. Яко старі гори вже від давна є виставлене гнилецьке пасмо на розкладове ділання чинників воздушних.

Мали они вже досить часу, аби знести молодші скелі, зіпд яких почала визирати стара скеля, непридатна дотворення почви під управу збіжжя. Задля цього не цвіте тут хліборобство в такій мірі, як се діє в інших сторонах наших земель. Нарід був би тут бідний, якби не інші скарби, якими природи старається надложить чоловікові недостачу доброї почви під управу ростин.

Задля того, що гори гнилецькі є старими горами, находитися у них богаті поклади усіх підземних богатств. Находитися тут богато руд та цінних металів, які були знані уже в дуже давніх часах. Тому то прозвано ті гори Рудавами або крушевими на вір ческих гір, які також задля богатства всіх руд носять таку назву. Справді довго треба бути глядти країни, в якій би найшлось ся стілько дорогоцінних металів в одній місци, як тут. Кохають тут зелізо, мідь, золото, срібло, ртуть, антимон, цинкобер, кобальт, азбест та гранати.

Найбільше золота находитися в долині річки Іда, яку Словаки називають задля того золотою Ідкою. Нині підшутили деякі копальні в тих сторонах задля того, що занадто їх вичерпувано.

З огляду на висоту в гнилецькому пасмі більше менше таке саме, як гори Браніска. Важкіші є верхи: Голий 1015 м, Острій верх 1054 м, Бабина 1278 м, Воловець 1290 і найвищий з усіх верхів в тім пасмі Золотий стіл 1318 м. Гнилецьке пасмо знане в ізва своїх численних печер, які находитися у вапнякових скелях головно в долині ріки Горнаду в північній кінці тих гір; тих печер є тут дуже много, а заслугують они на загадку як задля своєї будови, так ізва таємничості є.

станків по давніх населеннях сих сторін з тих часів, як чоловік крив ся по печерах, не знаючи способу ставлення хат.

Ми обмежаємося до загадки про деякі подробиці з печери званою рускою, що лежить в долині ріки Горнада. В сїй печері найдено останки таких звірят, які нині не живуть у нас, лише далеко на півночі. Найдено тут kosti полярного лиса, північного і печерного медведя, котрі в наших сторонах нині не живуть задля тепла. Жили они давніше, а саме тоді, коли підсоне в тих сторонах було зовсім інше, як нині, коли панувало тут таке зимно, як нині на далекій півночі, де живе нині полярний лис і північний медведь. А було давно тут таке підсоне, під час так званої ледової доби.

В рускій печері учени наїшли сліди давнього чоловіка. Сліди єго находитися поруч давніх звірят з ледової доби. Є се неперечним доказом на се, що тут перебував вже в тих часах чоловік подібно як і многих інших місцевостях земель нашої вітчизни. На сім місці треба підчеркнути ще одну річ, а саме вказує села Русин і рускої печери. Вказують они наглядно на те, що тут в давніх часах жили сильніше Русини. Нині та назва лежить на окраїнах нашої народної області. Подібно річ має ся також і в назвою Руского Потока, притоки Дунайця, над яким нині лежить останнє на західних окраїнах Галичини українське село Шляхтова.

Дальшим пасмом на Угорській Україні є пасмо гір Геделя, що тягне ся в північно-південнім напрямі, а кінчить ся на півдні Токайською горою. І се пасмо має зовсім інший внутрішній склад, як Карпати. Складає ся оно з трахітів, риолітів та старих скель, богатих в ріжки криці, як пояс Гнилецький.

Риолітові гори є доказом, що пасмо Геделя було колись съїдком вульканічних вибухів. Були они тут мабуть в дуже давніх часах. Нині ледво остали по них сліди. Ще найбільше і то найвиразніших слідів вулька-

нічних гір зберегло ся до нині коло міста Суона, та містечка Мад. Здає ся, що до вульканічних гір належить також Токайська гора. Однак, як в горі зазначено, стратили они в переважній часті свою давніну подобу. А стало ся ся як всюди, так і тут наслідком ділання цілого ряду атмосферичних чинників, які залишають давні форми, перемінюють вигляд давнього життя на поверхні нашої землі. На азбочах тих гір Геделя росте найліпше угорське вино. Родить ся оно найліпше на лавовій почві, якої тут досить; сеж країна давніх вульканів.

Управляють тут вино коло слідуючих місцевин: Тарчаль, Мад, Ердевич і Тольча. Тут удає ся т. зване високове вино, що славить ся своюю добротою по цілі сьвіт. Пасмо гір Геделя в покрите лісами так, що здалека відомо не міг бути приступити, що пасмо се кріє під своюю поверхнею старі та вибухові скелі. На північній стороні цього пасма розвинулися букові, дубові і ялинові ліси. Рільництво тут розвинулось не дуже високо, а то тому, що лиха тут земля. Доць та води рік змивають її та лишають на верху старі, під управу збіжжя непридатні верстви.

Натомість богата та сторона у винниці та в південної Богатства. Тому то розвинув ся тут з давнім давнім копальній промисл і він становить в переважній часті основу життя тутешнього населення.

В давніших часах находитися ся коло місцевості Тельківанія золото і злібо, але в невеликій кількості; з часом закинено добувати се задля того, що добуті скарби не покривали навіть накладу праці. Видобувають їх нині згладно ширають за ними ще цигани, які туди волочать ся ватагами за легким зайрком.

(Даліше буде).

Нові книжки Товариства „Проство“.

Заряд канцелярії Тов. „Проство“ у Львові пригадує на свої видавництва, що вийшли друком в поспільніх місяцях а то:

1. Про рільничі дослідження і проби роблені заходом Тов. „Проство“ у Львові на селянських господарствах в рр. 1908–10. Владив Сидір Кузик, б. вандрівний учитель господарства при Тов. „Проство“ у Львові (тепер рільн. інструктор при Видобілі країв). Стор. 127. Ціна 1 К., оправа в полотно 1·60 К.

Головною цілею сеї книжки є причинити ся до поширення господарського поступу у наших селян. Популяризує она управу пастівних ростин, уживання штучних погноїв, плека не сіножатий, сіння ублагородненого насіння і т. ін. Голоси селян вібрають в сїй книжці тих селян, що перевели у себе проби в ріжки новостями, повинні захотити весь загал нащого селянства до піднесення видатності своєї землі. Кожда Читальня „Проство“, кождий кружок „Сільського Господаря“ та кождий селянин повинен набути сесю книжочку на власність.

2. Паска або наука про те, що треба знати, що постарати ся, та як що коли робити, щоби паска все добре вела ся. Написав Микола Михалевич. Четверте видане поправлене з одним образком і дев'ятнайцятма рисунками. Сторін 116. Ціна оправленого прим. 1·20 К, брошурованого 50 с. — Про вартість сїї книжки говорить ся, що она виходить вже четвертим вакладом. Ні оден пасічник, що хоче мати якесь користь зі своєї паски, не обійтеться без неї.

3. Порадник ігнічно-лікарський. Недуги пошестині. Владив др. Енгел Озаркевич, директор Народової Лічниці у Львові. Стор. 134. Ціна брошурованого прим. 1 К., оправа в полотно 1·60 К. Книжка ілюстрована. Повинна найти ся в кождім громадським уряді, в кождій школінній бібліотеці, в руках кожного інтересента, що живе серед народа, і у просвічених селян, бо описувє не тільки самі пошестині недуги, але й подає способи, як належить їх поборювати.

4. Твори Ізидора Воробкевича. Том другий. (Рус. Письменність XII. 2) Стор. 410. Ціна в звичайній оправі 2 К.

5. З Маркіянівських дів. Владив др. Іван Брик. Ціна 50 сот. Сповіді і описи торжеств з ювілейного року Маркіяна Шашкевича. Книжка призначена для членів „Проство“.

Дістануть її усі члени при кінці місяця лютого, що заплатили свої вкладки за рік 1912.

При кінці місяця лютня вийдуть з друку і появлятимуться в продажі:

1. Твори Олексія Стороженка (Руська Письменність). — 2. Житі, бойльгічна розвідка Гната Хоткевича.

Приготовлено до друку і появлятимуться в продажі в місяці марцю:

1. Українсько-руський Слівник. Збір найкрасивіших і найновіших лісень. Слівник буде окрашений гарними ілюстраціями. Замовлення на Слівник приймає канцелярія вже від тепер. — 2. Вірцевій Господар, другий наклад справлений і доповнений.

Видавництва Тов. „Проство“ можна набувати: 1. Канцелярія Тов. „Проство“ у Львові, Ринок 10. (головний склад). 2. В усіх канцеляріях філій „Проство“. Коли би єдна кілька філій „Проство“ видавництва наших не мала то члени Товариства повинні сього рішучо зажадати від філіального Видділу. 3. В слідуючих книгарнях і складах: Бела: Народний Дім; Бережани: Міллєр С.; Будзанів: Штайбок Е.; Бучач: Гальберг; Вижниця: Вайде-Фельз А.; Ровенець О.; Гвоздець: Гельбер Р.; Калуш: Глятштайн В.; Кіцмань: Готесман М.; Коломия: Видавництво Сільська Земенізб С.; Косів: Фігер Сіндль; Львів: Книгарня Наук. Тов. ім. Шевченка, Книг. Ставро-гільська, Альтенберг; Мікулинці: А. Ілевич; Перемишль: Народний Базар, Вагль (буро днівників); Печенижин: Шльосберг М.; Рогатин: Жіноча Громада; Рудки: Народний Дім; Снятин: Погорілєв А.; Станиславів: Сокільський Базар; Айзенштайн; Чернівці: Селянська Каса, Блюменталь С.; Равв С.; Чортків: Народний Дім, Френкель В.

Робітники в Прусах можуть набувати видавництва Тов. „Проство“ через книгарю: Wagnerowski T., Peterswalda, Русини в Америці дістануть наші видавництва: Winnipeg: Novak A. i Dojaček F.; Scranton: Kuška knyharnia; New York-City: M. Lysik; Parana, Brazil: Olik Nikolau.

Ілюстрований каталог видавництва Товариства „Проство“ висилає канцелярія на бажане кожному дармо і оплачено.

За Заряд канцелярії Товариства „Проство“: А. Галляк, директор.

до
АМЕРИКИ
КАНАДИ
найліпше перевозить
Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецька 99.

Ціна переправи кораблем 220 корон за дорослі особи разом з поголовним податком, а 120 К за діти понизше 12 літ з погол. подат.

Уважайте на ч. 99.

ВІДІЗД З ПОРТІВ:

Ультонія з Реки 21. лютого.

Ліконія з Реки 2. марта.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найкорші і найвеличавіші пароходи на світі:

Люзітанія, двя, 9/3, 30/3, 27/4, 18/5.

Мавританія, 2/3, 2 1/3, 13/4, 11/5 1912.

Ц. К. НАДВОРНІ ДОСТАВЦІ

П. ЛЯДШТЕТТЕР і СИНИ
МОДНІ ТОВАРИ

у л. Академічна ч. 10.

Першорядна
ШКОЛА на
МАШИНІ
Жорберт Єрліх Львів, площа Смолька 4.
Склад машин до писання і американських уладжень бурових.

(50)

Ол. Галичанка.